

Musikalproduktion som ämnesöverskridande samarbete mellan två gymnasier

I vilken formation vill ni börja? I en rad, eller så här? Det är abiturient Sofianna Salmi som frågar och gestikulerar medan hon skapar koreografi tillsammans med gymnasiestuderande från Björneborgs svenska samskola (BSS) och Vasa övningsskola (VÖS). Koreografier har skapats reellt så att samtliga 25 studerande har fysiskt samlats både i Vasa och i Björneborg. De har också haft ett musikalläger där manuskriptet förhandlades fram. Scener skrevs i smågrupper. Förhandlingar gjordes med hjälp av många modaliteter – ord, gester, musik, sång, kropp, scenografi, text, bild.

Den 16 november är det dags för musikalpremiär i Vasa och den 7 december i Björneborg.

Unikt samarbetsprojekt för abiturienterna

År 2018 innebär ett unikt projekt för årets abiturienter vid BSS gymnasium. Med finansiering av Svenska kulturfonden i Björneborg (SKiB) har en särskild satsning på skolspråket svenska gjorts.

Avsikten är att stärka svenskan via konstnärliga lärprocesser och autentisk kommunikation. För att utveckla en så avancerad läskompetens och skrivkompetens som den nya studentexamen i modersmålet, och livet för den delen, förutsätter behöver de studerande utmanas med en så kallad tolkande och reflekterande läsning av skönlitteratur. En läsning som går bortom raderna. Vidare behöver de studerande få utveckla skrivande i olika genrer. Skrivandet utvecklas via processer där framväxande text diskuteras och revideras om och om i dialog med andra studerande och handledande lärare. Projektet har därför bestått av två delar, en mera receptiv del som fokuserat på läskompetens och en mer produktiv del som betytt att studerande skrivit fram en musikal.

Arbetsprocesserna lever upp till den nya läroplanen för gymnasiet där multilitteracitet, digital kompetens, företagsamhet och samhällskontakter ska få utvecklas i kommunikativa sammanhang över traditionella ämnesgränser.

Vid BSS har vi verkligen arbetat över alla gränser med detta projekt, intygar lektor Sophie Lindström.

Litteraturdiskussioner

Under vårterminen 2018 utvecklade BSS-lectorn Sophie Lindström litteraturundervisningen i samarbete med ämneskolleger vid VÖS. Hela verk kring migrationslitteratur lästes, till exempel Min katt Jugoslavien av Pajtim Statovci och analyserna gjordes i grupper virtuellt. Litteratursamtal fördes i realtid via digitala plattformar och manuset producerades i ett gemensamt dokument. Läskompetensen och skrivkompetensen utvecklades med autentiska mottagare som diskussionsparter.

Musikalproduktion

Lektor Jan Jansson har en lång erfarenhet av musikalproduktion eftersom han ansvarat för 25 musikalproduktioner vid VÖS. Detta är första gången som musikalproduktionen görs i samarbete med ett annat gymnasium som dessutom ligger på 200 kilometers avstånd.

Gymnasiestuderande vid VÖS går ett musikprogram, för dem var det känt att en musikalproduktion ingår i gymnasiestudierna, men för BSS:arna kom detta som en överraskning då de första gången besökte VÖS i december 2017 för att se fjolårets musikalproduktion. Båda studerandegrupperna har alltså utmanats med en ny situation; VÖS med att involvera BSS i musikalproduktionen då en stor del av förberedelserna gjorts virtuellt och BSS med att kastas in i en konstnärlig process, även om man inte valt en sådan inriktning för sina gymnasiestudier.

Det är imponerande att se hur gymnasiestuderande växer som människor och språkbrukare då de får arbeta med ett riktigt projekt, med en verklig deadline. Då ska så många lösningar hittas och förhandlas fram att man inte hinner tänka på eventuella begränsningar i vokabulär, utan man kommunicerar med alla cylindrar, säger Jansson och regissör Malin Olkkola håller med.

Alla BSS-abiturienter har deltagit i framskrivandet av musikalen. För detta har de fått en valfri kurs. De studerande som valt att ingå i slutfasen, alltså framförandet av musikalen har satt ännu mera tid och arbete på musikalen, vilket gett dem ytterligare en valfri kurs.

Forskning och utveckling

Produktionen av musikalen beforskas av lektor Jansson. Det finns en del forskning om skolmusikalen som genre, bland annat vid Umeå universitet, men ytterligare kunskap om ledning av konstnärliga, ämnesöverskridande och multilitterata projekt behövs.

Även Mindy Svenlin bedriver forskning inom detta projekt och hennes forskning berör det kollaborativa skrivandet med fokus på förhandlingsprocessen kring manusskrivandet. Hon har följt med processen från idé till slutprodukt.

SKiB:s initiativ och finansiering möjliggör denna satsning för BSS' del. För VÖS är det en självklar uppgift att ingå i forsknings- och utvecklingsarbete, säger professor Ria Heilä-Ylikallio vid Åbo Akademi.

FAKTARUTA:

Syftet med projektet "Fortbildnings- och utvecklingsinsatser vid Björneborgs Svenska Samskola (BSS)" är att stärka svenskan i hela utbildningskedjan, från barntädgård till gymnasiet. Projektet består av fyra delar varav **musikalproduktionen** ingår i delprojekt D (gymnasiet), se projektpresentation i bilaga (Presentation Case: BSS).

Initiativtagare och finansiär är Svenska Kulturfonden i Björneborg (SKiB), projektet genomförs av Åbo Akademi / CLL.

Professor Ria Heilä-Ylikallio ansvarar för delprojekt D
Ledande rektor vid BSS är Martin Hartman
VD för SKiB är Erik Rosenlew